

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo ir Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo pakeitimai nuo 2019 metų

VMI prie FM
Mokesčių informacijos departamentas
2018 m.



Turinys

- Su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių (darbo užmokesčio) pajamų apmokestinimo pakeitimai:
 - taikomi tarifai,
 - neapmokestinamojo pajamų dydžio (NPD) taikymas,
 - GPMĮ nuostatos pereinamuoju laikotarpiu,
 - pakeitimų įtaka darbo užmokesčio apmokestinimui.
- Kitų (nepriskiriamų darbo užmokesčiui) pajamų apmokestinimas.
- Taikomos lengvatos.
- Kiti GPMĮ pakeitimai nuo 2019 metų.
- PVMĮ pakeitimai nuo 2019 metų.
- Teisės aktai.

Naudojami trumpiniai

- **GPMĮ** – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymas,
- **GPM** – gyventojų pajamų mokestis,
- **NPD** – neapmokestinamasis pajamų dydis,
- **PSD** – privalomasis sveikatos draudimas,
- **VSD** – valstybinis socialinis draudimas,
- **VDU** – vidutinis darbo užmokestis, taikomas apdraustųjų asmenų atitinkamų metų VSD įmokų bazei skaičiuoti (nustatomas Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto atitinkamų metų rodiklių patvirtinimo įstatyme),
- **MMA** – minimali mėnesinė alga,
- **SODRA** - Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba.

Naudojami trumpiniai

- **PVMĮ** – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymas,
- **PVM** – pridėtinės vertės mokestis.

Darbo užmokesčio pajamų apmokestinimo pakeitimai

Šiuo metu (2018 m.) galiojanti su darbo santykiais susijusių pajamų apmokestinimo tvarka:

- GPM tarifas - 15 proc. – moka darbuotojas, išskaičiuoja darbdavys,
- pagrindinis NPD - 380 eurų,
- gyventojui taikytinas mėnesio NPD = $380 - 0,5 \times (\text{gyv. mėnesio su darbo santykiais susijusios pajamos} - \text{MMA, galiojusi sausio 1 d.})$,
- pasiekus 1160 eurų, NPD nebetaikomas (apie 1.5 VDU),
- gyventojui taikytinas metinis NPD = $4560 - 0,5 \times (\text{gyv. metinės pajamos} - 12 \text{ MMA, galiojusių sausio 1 d.})$.

Darbuotojas Sodrai – VSD 3 proc. + PSD 6 proc., viso - 9 proc.

Darbdavys – 31,18 proc. (Sodrai – 30,48 proc.; 0,2 proc. – į Garantinį fondą; 0,5 proc. – į Ilgalaikio darbo išmokų fondą).

Darbo užmokesčio pajamų apmokestinimo pakeitimai

Nuo 2019 metų keičiami GPM ir VSD įmokų tarifai pajamoms iš darbo santykių.

- GPM tarifas siejamas su VDU dydžiu. Apskaičiuojant GPM ir Sodros įmokas, mokesčių bazės bus skirtingos, nes GPM apskaičiuojamas taikant pinigų gavimo principą, Sodros įmokos - kaupimo principą.
- Darbuotojo socialinio draudimo (įskaitant PSD 6,98 proc.) įmoka - 19,5 proc.
- Darbdavio socialinio draudimo įmoka - 1,47 proc.,
- Visi atlyginimai turės būti padidinti 1,289 karto (numatyta Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatyme).

Tarifai, taikomi darbo užmokesčio pajamoms

GPM tarifas – 20 proc.:

Su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų sumai, **neviršijančiai**:

- - 120 VDU* (2019 m.)
- - 84 VDU (2020 m.)
- - 60 VDU (2021 m.)

* Šiuo metu 120 VDU sudaro apie 107400 eurų per metus (arba 8950 eurų per mėnesį).

Tarifai, taikomi darbo užmokesčio pajamoms

GPM tarifas – 27 proc.:

Su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų sumai, **viršijančiais:**

- - 120 VDU (2019 m.)
- - 84 VDU (2020 m.)
- - 60 VDU (2021 m.)

GPM 20 proc. ir 27 proc. tarifai taikomi neįskaitant už 2018 ar ankstesnius metus apskaičiuoto darbo užmokesčio.

Tarifai, taikomi darbo užmokesčio pajamoms

Į su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų ribą (120 VDU) pajamų mokesčio tarifų (20 ir/ ar 27 proc.) taikymo tikslu **įskaičiuojamos** Lietuvoje ir užsienio valstybėje gautos:

- visos su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos, apmokestinamos taikant 20 proc. pajamų mokesčio tarifą (įskaitant užsienio valstybėje gautas ir joje apmokestintas pajamas, kurios pagal GPMĮ 37 straipsnio nuostatas yra atleidžiamos nuo pajamų mokesčio sumokėjimo Lietuvoje),

Neįskaičiuojamos:

- 2018 m. ar ankstesnio mokesčio laikotarpio apskaičiuotos su darbo santykiais susijusios pajamos, išmokėtos 2019 m. ar vėliau;
- ligos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros ir ilgalaikio darbo išmokos, apmokestinamos taikant 15 proc. pajamų mokesčio tarifą, nes joms GPMĮ pakeitimo įstatyme nustatytas specialus mokesčio režimas.

Tarifai, taikomi darbo užmokesčio pajamoms

Išimtis:

GPM tarifas – 15 proc.,

- Ligos (**įskaitant išmokamas darbdavio**), motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros ir ilgalaikio darbo išmokos (apskaičiuotos ir išmokėtos tiek 2018, tiek 2019 ir vėlesniais metais, neatsižvelgiant į bendrą metinių pajamų sumą).
- 2018 metų ir ankstesnio laikotarpio **apskaičiuotos** su darbo santykiais susijusios pajamos, išmokėtos 2019 m. ar vėlesniu mokestiniu laikotarpiu (GPMĮ pakeitimo įstatymo 7 str. 13 d. įtvirtinta pereinamojo laikotarpio nuostata)

NPD taikymas

Numatomas NPD (išskyrus riboto darbingumo asmenis), kai darbo užmokestis neviršija MMA:

- 2019 - 300 eurų,
- 2020- 400 eurų,
- 2021 - 500 eurų.

Kai darbo užmokestis viršija MMA (išskyrus riboto darbingumo asmenis), NPD apskaičiuojamas pagal formulę:

Mėnesio NPD = $300 - 0,15^* x$ (gyv. mėn. su darbo santykiais susijusios pajamos – MMA, galiojusi sausio 1 d.)

Metinis NPD = $3600 - 0,15^* x$ (gyv. metinės pajamos – 12 MMA, galiojusių sausio 1 d.).

* koeficientas: 2019 m. – 0,15; 2020 m. - 0,2; 2021 m. - 0,23

NPD taikymas

Numatomas NPD riboto darbingumo asmenims.

2019 metais:

- 0–25 procentų darbingumo lygis, arba pensininkams, kuriems nustatytas didelių specialiųjų poreikių, arba asmenims, kuriems nustatytas sunkus neįgalumo lygis - **353 eurai**.

(2020 m. - 453 eurai; 2021 m. - 553 eurai).

- 30–55 procentų darbingumo lygis, arba pensininkams, kuriems nustatytas vidutinių ar nedidelių specialiųjų poreikių lygis, arba asmenims, kuriems nustatytas vidutinis ar lengvas neįgalumo lygis - **308 eurai**.

(2020 m. - 408 eurai; 2021 m. - 508 eurai),

NPD taikymas

Metinio NPD taikymo tikslais į gyventojų metines pajamas (GMP) įskaičiuojamos tik apmokestinamosios pajamos, išskyrus:

- už parduotas atliekas gautas pajamas,
- pajamas, nuo kurių mokestis sumokėtas įsigyjant verslo liudijimą,
- išmokas, mokamas pasibaigus ar nutraukus gyvybės draudimo ar pensijų kaupimo sutartį, neviršijančias sumokėtų įmokų dydžio.

GMP apskaičiuojamas, neatėmus GPMĮ 21 straipsnyje nurodytų išlaidų ir gyventojui taikytino MNPD.

GPMĮ nuostatos pereinamuoju laikotarpiu

GPMĮ pereinamojo laikotarpio nuostata (GPMĮ pakeitimo įstatymo 7 str. 13 d.) leidžia nukrypti nuo bendrų GPMĮ numatytų pajamų pripažinimo principų, o tai reiškia, kad kam taikomas 1,289 koeficientas, tai tam taikomi ir nauji GPM ir Sodros įmokų tarifai.

Pavyzdžiai:

1. 2018 m. gruodžio mėnesio **darbo užmokesčiui**, išmokėtam 2019 metais, bus taikomas 15 proc. tarifas (pereinamosios nuostatos). Mėnesio NPD apskaičiuojamas pagal 2019 m. nustatytą NPD formulę.
2. 2019 m. išmokėtiems atlyginimui, **atostoginiams** už 2018 metus (pvz. gruodžio mėn.) bus taikomas 15 proc. tarifas (nes tai yra 2018 metų su darbo santykiais apskaičiuotų pajamų dalis, kurioms taikomos pereinamosios GPMĮ nuostatos). Mėnesio NPD apskaičiuojamas pagal 2019 m. nustatytą NPD formulę.

GPMĮ nuostatos pereinamuoju laikotarpiu

3. 2018 m. išmokėti atostoginiai už 2019 m. periodą (pvz., nuo 2018 m. gruodžio 20 d. iki 2019 m. sausio 10 d.) apmokestinami taip:

- 2018 m. išmokėta atostoginių suma už 2018 m. gruodžio mėn. atostogų dienas apmokestinama, taikant 15 proc. GPM tarifą ir gruodžio mėn. NPD.
- Už 2019 m. sausio mėn. atostogų dienas 2018 m. išmokėta atostoginių suma apmokestinama, taikant 20 proc. GPM tarifą ir 2019 m. sausio mėn. NPD.

GPMĮ nuostatos pereinamuoju laikotarpiu

4. 2019 metais (pvz. kovo mėn.) apskaičiavus ir išmokėjus **premija** už 2018 metus, bus taikomas 20 proc., tarifas (nes ji apskaičiuojama galiojant naujoms GPMĮ nuostatoms).
5. 2019 m. darbuotojo **atleidimo atveju** išmokėtai nepanaudotų atostogų kompensacijai, kurią sudaro išmoka, paskaičiuota už periodą iki 2019 m. sausio 1 d., bus taikomas 20 proc. tarifas (nes išmoka apskaičiuota jau galiojant naujoms nuostatoms, tai nėra gruodžio mėn. ar ankstesnio laikotarpio apskaičiuotų su darbo santykiais susijusių pajamų dalis).

Įvertinus visą 2019 m. išmokamą su darbo santykiais susijusių pajamų sumą, mėnesio NPD apskaičiuojamas pagal 2019 m. nustatytą NPD formulę.

GPMĮ nuostatos pereinamuoju laikotarpiu

- Darbdaviai ir Sodra, 2019 m. ir vėlesniais mokestiniais laikotarpiais išmokėdami **ligos išmokas**, turi taikyti 15 proc. GPM tarifą, nesvarbu, ar ligos išmokos bus išmokamos už einamųjų 2019 m. mėnesį, ar už 2018 m. mėnesį.
- Mėnesio NPD apskaičiuojamas pagal GPMĮ 20 str. nustatytą 2019 m. formulę.
- Darbdavys, apskaičiuodamas GPM nuo išmokamos sumos, kurią sudaro darbo užmokestis (ar jo dalis) ir ligos išmoka, NPD šioms išmokoms turės pritaikyti proporcingai.

GPMĮ nuostatos pereinamuoju laikotarpiu

Pavyzdys:

Darbo užmokestis (GPM - 20 proc.) - 800 eurų,

išmoka už 2 ligos dienas (GPM – 15 proc.) - 80 eurų.

Iš viso: 880,00 eurų.

- NPD taikytinas proporcingai gautoms skirtingais tarifais apmokestinamoms pajamoms.
- NPD sumą lems visa 880 eurų suma ir 2019-01-01 galiosianti MMA. NPD bus taikomas proporcingai:
 - 0,9091 NPD, apskaičiuoto pagal formulę, dalimi mažinamas darbo užmokestis,
 - 0,0909 NPD dalimi mažinama ligos išmoka.

GPMĮ nuostatos pereinamuoju laikotarpiu

2018 metais išmokėtas darbo užmokesčio avansas už 2019 m.

- Atsižvelgiant į tai, kad darbo užmokesčio dalis (avansas) už 2019 m. sausio mėn. turi būti išmokėta taikant naujas darbo užmokesčio apskaičiavimo (t. y. padidinta, sausio mėnesio darbo užmokesčiui pritaikius koeficientą 1,289) ir socialinio draudimo įmokų mokėjimo nuostatas, ji apmokestinama, taikant 20 proc. GPM tarifą.

Pakeitimų įtaka darbo užmokesčio apmokestinimui

- GPM tarifas padidintas, siekiant finansuoti pagrindinės pensijos dalį iš valstybės biudžeto, prie gyventojų pajamų mokesčio tarifo, taikomo pajamoms iš darbo užmokesčio, prijungiant pagrindinę pensiją užtikrinančią valstybinio socialinio draudimo įmokų dalį.
- Gaunamo darbo užmokesčio „į rankas“ suma dėl to nesumažės. Priešingai, dėl plečiamo NPD taikymo ši suma turėtų padidėti. Be to, darbo užmokesčio „į rankas“ suma priklausys nuo gyventojų sprendimo dėl dalyvavimo naujajame II pakopos pensijų kaupime.

Pakeitimų įtaka darbo užmokesčio apmokestinimui

GPM tarifas – 20 proc. (virš Sodros lūbų 27%)

Darbuotojo socialinio draudimo ir sveikatos draudimo tarifas – 19,5 proc. (tame tarpe sveikatos draudimo tarifas 6,98%)

NPD taikymo riba plečiama iki 2 VDU 2019-2021 m.

Maksimalus taikytino NPD dydis 2019 m. – 300 eurų; 2020 m. – 400 eurų; 2021 m. – 500 eurų.

Atlyginimas, eur	Atlyginimas eur nauja sistema	Atlyginimas į rankas šiandien	Atlyginimas į rankas 2019	Atlyginimas į rankas 2020	Atlyginimas į rankas 2021	Atlyginimo į rankas padidėjimas nuo 2018 iki 2019 m.	Atlyginimo į rankas padidėjimas nuo 2019 iki 2020 m.	Atlyginimo į rankas padidėjimas nuo 2020 iki 2021 m.	Atlyginimo į rankas padidėjimas nuo 2018 iki 2020 m.
400	516	361	372	392	412	11	20	20	51
500	645	430	446	467	488	17	21	20	58
600	773	498	520	540	560	22	20	20	62
700	902	567	594	613	632	28	19	19	65
800	1 031	635	668	686	704	33	17	18	69
900	1 160	704	743	759	776	39	16	17	73
1 000	1 289	772	817	832	848	45	15	17	76
1 100	1 418	841	891	904	920	50	14	16	80
1 200	1 547	912	965	977	992	53	12	15	80
1 300	1 676	988	1 039	1 050	1 064	51	11	14	76
1 400	1 805	1 064	1 113	1 123	1 136	49	10	13	72
1 500	1 934	1 140	1 187	1 196	1 208	47	8	13	68
1 600	2 062	1 216	1 261	1 269	1 280	45	7	12	64
1 700	2 191	1 292	1 335	1 341	1 353	43	6	11	61
1 800	2 320	1 368	1 410	1 414	1 425	42	5	10	57
1 900	2 449	1 444	1 484	1 487	1 497	40	3	10	53
2 000	2 578	1 520	1 560	1 560	1 569	40	0	9	49
2 200	2 836	1 672	1 716	1 716	1 716	44	0	0	44
2 400	3 094	1 824	1 872	1 872	1 872	48	0	0	48
2 600	3 351	1 976	2 028	2 028	2 028	52	0	0	52
2 800	3 609	2 128	2 184	2 184	2 184	56	0	0	56
3 000	3 867	2 280	2 340	2 340	2 340	60	0	0	60

Pakeitimų įtaka darbo užmokesčio apmokestinimui

Įvertinti, kaip pasikeis į rankas 2019 metais gaunamas darbo užmokestis (pasitikrinti, koks turi būti atlyginimas ant popieriaus kitąmet), galima naudojantis pajamų skaičiuokle, pateikta Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos internetiniame puslapyje <https://socmin.lrv.lt/>

Kitų pajamų apmokestinimas (1)

2019 metais taikomi tarifai:

GPM tarifas – 15 proc.

- **Su darbo santykiais nesusijusios ir ne individualios veiklos pajamos** (išskyrus pajamas iš paskirstytojo pelno), kurių metinė suma **neviršys 120 VDU**;
- pajamoms iš paskirstytojo pelno,
- Individualios veiklos pajamoms (atėmus mokesčio kreditą),

GPM tarifas – 20 proc.,

- Su darbo santykiais **nesusijusios ir ne individualios veiklos pajamos** (išskyrus pajamas iš paskirstytojo pelno), kurių metinė suma **viršys 120 VDU**

Kitų pajamų apmokestinimas

Su darbo santykiais **nesusijusios ir ne individualios veiklos pajamos** (išskyrus pajamas iš paskirstytojo pelno), kurioms taikomas 15 arba 20 proc. tarifas:

- palūkanos,
- autoriniai atlyginimai,
- iš turto pardavimo (kitokio perleidimo nuosavybėn),
- honorarai,
- azartinių lošimų laimėjimai,
- tantjemos,
- dovanos, prizai ne iš darbdavio
- ir kt.

Kitų pajamų apmokestinimas (2)

2019 metais taikomi tarifai:

GPM tarifas – 5 proc.,

- Pajamoms už parduotas atliekas (išskyrus **individualios veiklos atliekų** pirkimo-pardavimo pajamas).
- **Svarbu.** Atliekų pardavimo pajamų ir kitų apmokestinamųjų pajamų (neįskaitant susijusių su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais, pajamų iš individualios veiklos ir pajamų iš paskirstytojo pelno) metinių pajamų daliai, **viršijančiai 120 VDU taikomas 20 proc. tarifas.**

Lengvatų taikymas (GPMĮ 21 str.)

Apmokestinamąsias pajamas nuo 2019 m. bus galima sumažinti (1):

- iki **1500 eurų** suma, sumokėta kaip:
 - papildomos gyventojų įmokos į II pakopos pensijų kaupimą, kurios yra didesnės negu 3 procentai šio gyventojų pajamų, nuo kurių skaičiuojamos valstybinio socialinio draudimo įmokos;
 - įmokos į III pakopos pensijų kaupimą;
 - gyvybės draudimo įmokos.

Svarbu: gyvybės draudimo įmokų ir pensijų įmokų (pagal Pensijų kaupimo įstatymą ir III pakopos pensijų kaupimą) bendra suma bet kokių atveju negalės viršyti 1 500 eurų (iki pakeitimo buvo 2000 eurų).

Lengvatų taikymas (GPMĮ 21 str.)

Apmokestinamąsias pajamas nuo 2019 m. bus galima sumažinti (2):

- iki **2000 eurų** suma, sumokėta už:
 - pastatų (statinių) apdailos ir bet kokio remonto (išskyrus daugiabučių gyvenamųjų namų atnaujinimą (modernizavimą)) darbus,
 - lengvųjų automobilių remonto paslaugas,
 - nepilnamečių vaikų (įvaikių, globotinių) iki 18 metų priežiūros paslaugas.

Lengvatų taikymas (GPMĮ 21 str.)

Apmokestinamąsias pajamas nuo 2019 m. bus galima sumažinti (3):

- apmokestinamąsias pajamas ir toliau galima bus mažinti (išliko lengvatų tęstinumas):
 - *įmokomis už studijas*,
 - sumokėtomis *palūkanomis* už vieną iki 2008 m. gruodžio 31 d. paimtą kreditą (arba jo dalį) vienam gyvenamajam būstui statyti arba jam įsigyti.
- Išlieka reikalavimas: nepaisant nustatytų atskirų apribojimų, bendra visų atimamų išlaidų (įskaitant įmokas už studijas, profesinį mokymą ir palūkanas už iki 2018-12-31 paimtą gyv. būsto kreditą) suma negalės viršyti 25 proc. gyventojų metinių apmokestinamųjų pajamų.
- išlaidos atimamos iš pajamų, kurioms taikomi 15, 20 ir 27 proc. GPM tarifai.

Lengvatų taikymas (GPMĮ 21 str.)

Pavyzdys.

- **Gyventojas už būsto remontą sumokėjo 4000 eurų, sąskaita išrašyta jo vardu. Ar jo sutuoktinė galės pasinaudoti 2000 eurų lengvata?**
- Prisitaikyti lengvatą galės jis ir jo sutuoktinė, kiekvienas iš savo apmokestinamųjų pajamų atimdamas po 2000 eurų remonto išlaidų.

Lengvatų taikymas (GPMĮ 21 str.)

Pavyzdys.

- **Ar lengvata dėl remonto išlaidų gyventojas galės naudotis, jei paslaugas gaus ir iš juridinio asmens, ir iš fizinio asmens?**
- Iš juridinio asmens - taip, iš fizinio asmens – taip pat, jeigu remonto ir apdailos darbų veiklą 2019 m. bus galima vykdyti pagal verslo liudijimą (t. y. jei ši veiklos rūšis nebus išbraukta iš galimų veiklų sąrašo), taip pat iš gyventojų, įregistravusių individualią veiklą pagal pažymą.

Lengvatų taikymas (GPMĮ 21 str.)

Pavyzdys.

- **Gyventojas pagal rašytinę nuomos sutartį, sudarytą su būsto savininku, nuomojasi gyvenamąjį būstą. Už jame atlikto remonto darbus nuomininkas individualią veiklą vykdančiam gyventojui sumokėjo 1500 eurų. Ar galima laikyti, kad išlaidos patirtos savo naudai ir ar taikytina mokesčio lengvata?**
- Į CK 6.493 str. apibrėžtas nuomininko pareigas išlaikyti išsinuomotą daiktą įeina pareiga išsinuomotą daiktą laikyti tvarkingą ir atlyginti daikto išlaikymo išlaidas, savo lėšomis daryti einamąjį remontą, jeigu ko kita nenustato įstatymai arba sutartis. Atsižvelgiant į tai bei į faktinę naudojimosi būstu aplinkybę, yra laikoma, kad nuomojamo būsto nuomininkas išlaidas patyrė savo naudai. Pajamų mokesčio lengvata gali būti taikoma.

Lengvatų taikymas (GPMĮ 21 str.)

Pavyzdys.

- Gyventojai nuosavybės teise priklausančiu automobiliu nuolat naudojami jos vaikaitis. Automobilio remonto išlaidas savo lėšomis apmoka jis pats. Ar galima laikyti, kad išlaidas vaikaitis patiria savo naudai ir ar taikytina mokesčio lengvata?
- Atsižvelgiant į faktinę naudojimosi automobiliu aplinkybę, yra laikoma, kad vaikaitis automobilio remonto išlaidas patyrė savo naudai. Pajamų mokesčio lengvata gali būti taikoma.

Lengvatų taikymas (GPMĮ 21 str.)

Pavyzdys.

- Darbuotojas asmeninėms reikmėms naudoja įmonės automobilį. Už jo remonto paslaugas savo lėšomis apmokėjo darbuotojas, šių išlaidų įmonė jam nekompensavo. Ar taikoma lengvata?
- Gyventojas gauda, gauta dėl jam suteiktu naudotis asmeninėms reikmėms kitam asmeniui priklausančiu automobiliu pripažįstama natūra gautomis apmokestinamosiomis pajamomis. Todėl bei atsižvelgiant į faktinę naudojimosi automobiliu aplinkybę, yra laikoma, kad darbuotojas automobilio remonto išlaidas patyrė savo naudai. Pajamų mokesčio lengvata gali būti taikoma

Lengvatų taikymas (GPMĮ 21 str.)

Pavyzdys.

- **Gyvenamasis būstas dalinės nuosavybės teise priklauso: 2/3 dalys - motinai, 1/3 – sūnui. Už viso būsto remonto paslaugas motina sumokėjo 2500 eurų. Kas ir nuo kokios sumos galės susigrąžinti pajamų mokestį, jeigu visu būstu yra naudojamas bendrai?**
- Nepaisant to, kad teisiškai butas priklauso dalimis, susigrąžinti pajamų mokestį nuo 2000 eurų neviršijančios išlaidų sumos galės išlaidas patyrusi gyventoja.

Lengvatų taikymas (GPMĮ 21 str.)

Pavyzdys.

- **Nepilnametį vaiką prižiūri ateinanti auklė. Ar tėvų išlaidoms, patirtoms apmokėjus už auklės teikiamą paslaugą prižiūrėti vaiką, taikoma lengvata?**

Taip, auklei už vaiko priežiūrą sumokėtoms sumoms lengvata taikoma.

- **Nepilnametis vaikas lanko mokamą vaikų darželį/mokyklą. Ar taikoma lengvata?**

Pagal Švietimo įstatymo nuostatas vaikų darželiai/mokyklos teikia ikimokyklinio ugdymo/švietimo (mokymo) paslaugas, o ne vaikų priežiūros paslaugas. Taigi išlaidoms už vaikų ugdymą/mokymą lengvata netaikoma.

Kiti GPMĮ pakeitimai

Mažosios bendrijos (toliau - MB) nario pajamų apmokestinimas:

- **MB nario** 2019 m. paimtos **lėšos, deklaruojamos 02** pajamų rūšies kodu, apmokestinamos, taikant 20 proc. GPM tarifą ir 2019 m. NPD formulę.
- Tik tuo atveju, jeigu MB narys gautų ir pajamų (02 kodu) iš MB, ir iš kito vieneto (darbdavio) susijusių su darbo santykiais pajamų (žymimų 01 pajamų rūšies kodu), o gauta bendra tokių pajamų suma būtų didesnė nei 120 VDU, tai šią ribą viršijanti suma būtų apmokestinama, taikant 27 proc. GPM tarifą.

Kiti GPMĮ pakeitimai

MB nario 2019 m. gautos pajamos už vadovavimą MB (deklaruojamos 70 pajamų rūšies kodu) apmokestinamos:

- MB nario pagal civilinę (paslaugų) sutartį už atliekamas MB vadovo funkcijas iš MB 2019 m. gautos pajamos, kurios priskiriamos su darbo santykiais nesusijusioms pajamoms (70 kodas) apmokestinamos taikant 15 proc. GPM tarifą, nesvarbu, ar jos išmokamos už 2019 m. atliekamas vadovo funkcijas, ar už atliktas 2018 metais.
- Tik tuo atveju, jeigu MB nario metinės apmokestinamosios pajamos, neįskaitant susijusių su darbo santykiais pajamų (deklaruotų 01 ir / ar 02 pajamų rūšių kodais), individualios veiklos pajamų ir pajamų iš paskirstytojo pelno, viršytų 120 VDU sumą, tai šią ribą viršijanti suma būtų apmokestinta, taikant 20 proc. GPM tarifą.
- Nesusijusioms su darbo santykiais pajamoms NPD netaikomas.

Kiti GPMĮ pakeitimai

MB vadovui, kuris nėra MB narys, 2019 m. išmokėtų išmokų **už vadovavimą** apmokestinimas:

- Pagal civilinę (paslaugų) sutartį MB vadovui išmokamos išmokos laikomos nesusijusiomis su darbo santykiais pajamomis . Tokios pajamos apmokestinamos taikant 15 procentų GPM tarifą, nesvarbu, ar jos išmokamos už 2018 m., ar už 2019 metus.
- Tik tuo atveju, jeigu MB vadovo 2019 m. metinės apmokestinamosios pajamos (neįskaitant gautų iš darbo santykių ar jų esmę atitinkančių santykių, pajamų iš paskirstytojo pelno ir individualios veiklos pajamų) viršytų 120 VDU sumą, tai šią ribą viršijanti suma būtų apmokestinama taikant 20 proc. GPM tarifą.

Kiti GPMĮ pakeitimai

- Ne individualios veiklos **kilnojamojo ir nekilnojamojo turto pardavimo** pajamos, nepriskirtos neapmokestinamosioms pajamoms, 2019 metais apmokestinamos, taikant 15 proc. GPM tarifą.
- Tik tuo atveju, jeigu gyventojų 2019 m. metinės apmokestinamosios pajamos (neįskaitant gautų iš darbo santykių ar jų esmę atitinkančių santykių, individualios veiklos ir pajamų iš paskirstytojo pelno) viršytų 120 VDU sumą, tai šią ribą viršijanti suma būtų apmokestinta, taikant 20 proc. GPM tarifą.

Kiti GPMĮ pakeitimai

Dovanų, 2019 m. gautų iš trečiųjų asmenų, apmokestinimas:

- Apmokestinamosioms pajamoms priskirtos dovanos, gyventojų 2019 m. gautos iš trečiųjų asmenų (ne iš darbdavio, ne iš tėvų, vaikų ir kitų artimųjų), apmokestinamos taikant 15 proc. GPM tarifą.
- Tik tuo atveju, jeigu apdovanoto gyventojų metinės apmokestinamosios pajamos (neįskaitant susijusių su darbo santykiais pajamų, individualios veiklos pajamų ir pajamų iš paskirstytojo pelno) viršytų 120 VDU sumą, tai šią ribą viršijanti suma būtų apmokestinama taikant 20 proc. pajamų mokesčio tarifą.

Kiti GPMĮ pakeitimai (27 str.)

Nuolatiniam Lietuvos gyventojui, **gavusiam 120 VDU viršijančias** su darbo santykiais susijusias pajamas ir (arba) 120 VDU viršijančias nesusijusias su darbo santykiais pajamas, nustatyta prievolė iki kitų metų gegužės 1 d. deklaruoti metines pajamas, perskaičiuoti pajamų mokestį ir jį sumokėti.

Pavyzdys.

Ar gyventojui, 2019 metais gavusiam darbo užmokestį, nuomos pajamas ir autorinius atlyginimus, reikės deklaruoti pajamas ir papildomai sumokėti pajamų mokestį, jeigu jo metinių pajamų suma 2019 m. viršys 120 VDU?

- **Nereikės**, jeigu bendra didesnė kaip 120 VDU metinių pajamų suma susidaro kartu su darbo užmokesčiu (pavyzdžiui, kai darbo užmokestis sudarys 40 VDU, o nuomos pajamos ir autoriniai atlyginimai – 85 VDU).

Kiti GPMĮ pakeitimai (27 str.)

Tęsinys.

- **Reikės**, jeigu:
 - metinė darbo užmokesčio (apmokestinto pritaikius 20 proc. pajamų mokesčio tarifą) suma viršys 120 VDU, Pajamų mokestį (papildomus 7 proc.) reikės sumokėti nuo 120 VDU viršijančios darbo užmokesčio sumos;
 - nuomos pajamų ir autorinių atlyginimų metinė pajamų (apmokestintų pritaikius 15 proc. pajamų mokesčio (GPM) tarifą) suma viršys 120 VDU. GPM (papildomus 5 proc.) reikės sumokėti nuo 120 VDU viršijančios tokių pajamų sumos.

Kiti GPMĮ pakeitimai (34 str.)

Pakeistame GPMĮ 34 straipsnyje numatyta:

- Apskaičiuojant ir deklaruojant 2018 m. ir vėlesnių mokestinių laikotarpių pajamas, gyventojų teisė paskirti, o mokesčių administratoriaus pareiga pervesti gyventojų paskirtą **1 proc.** pajamų mokesčio profesinėms sąjungoms ir profesinių sąjungų susivienijimams.

Vadinasi, jau 2019 m. gyventojai nuo 2018 m. mokestiniu laikotarpiu gautų pajamų galės paskirti tokias deklaruoto mokėtino arba išskaičiuoto pajamų mokesčio dalis:

- iki 2 proc. – paramos gavėjams (išskyrus profesines sąjungas ir profesinių sąjungų susivienijimus) ir
- 1 proc. – politinėms partijoms, atitinkančioms nustatytus kriterijus ir
- 1 proc. - profesinėms sąjungoms ir profesinių sąjungų susivienijimams.

Numatomi PVMĮ pakeitimai

PVMĮ priimtų **pakeitimų nėra**, tačiau yra pakeitimų projektai (numatomas įsigaliojimas – 2019 m. sausio 1 d.):

- Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 2, 13, 15, 24, 62, 64, 78¹, 115¹ straipsnių, 2 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 9¹ ir 26¹ straipsniais įstatymo projektas;
- Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 84 ir 85 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas

Numatomi PVMĮ pakeitimai

PVMĮ **84 ir 85 straipsnių** pakeitimo projektas:

- įvedamas naujas **3 mėn. mokestinis laikotarpis**;
- taikyti šį laikotarpį turės teisę pasirinkti tie **PVM mokėtojai (išskyrus fizinius asmenis)**, kurių **pajamos** iš ekonominės veiklos per praėjusius kalendorinius metus **neviršijo 300 000 eurų**.

Numatomi PVMĮ pakeitimai

- Kuponų apibrėžimas (įvairūs bilietai, pašto ženklai – ne kuponai);
- Kuponų rūšys:
 - 1. vienatipiai kuponai** (jų pardavimas prilyginamas prekių tiekimui / paslaugų teikimui)
 - 2. daugiatipiai kuponai** (jų pardavimas – ne PVM objektas).

Numatomi PVMĮ pakeitimai

Keičiama el. paslaugų (**MOSS paslaugų**) teikimo vieta:

- **paslaugų teikimo vieta neapmokestinamiesiems asmenims yra ten, kur yra įsikūręs paslaugos teikėjas, jei:**
 - ✓ **paslaugų teikėjas yra įsikūręs tik vienoje valstybėje narėje ir**
 - ✓ **suteiktų paslaugų apmokestinamoji vertė einamaisiais ir praėjusiais kalendoriniais metais neviršijo 10 000 eurų.**
- **paslaugų teikėjas turi teisę pasirinkti šių paslaugų suteikimo vieta laikyti tą valstybę, kurioje yra įsikūręs paslaugų pirkėjas;**

Numatomi PVMĮ pakeitimai

- Naikinama PVMĮ 24 str. 5 dalis, įstatymas papildomas 26¹ str. (ESTT sprendimo DNB Banko byloje (C-326/15) įgyvendinimas):
 - nepriklausomos grupės nariams teikiamos paslaugos neapmokestinamos, jei nariai vykdo PVMĮ 20-26 str. nurodytą veiklą.
- tikslinamas PVMĮ 62 str. 2 d. 1 punktas: reprezentacijai taikomas 50 proc. PVM atskaitos apribojimas (netaikant 2 proc. apribojimo);
- tikslinama PVMĮ 64 str. 2 dalis – atsisakoma nuostatų dėl pirmojo PVM sąskaitos faktūros egzemplioriaus.

Teisės aktai

- 2018 m. birželio 28 d. priimtas Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 34 straipsnio pakeitimo įstatymas **Nr. XIII-1326**
- 2018 birželio 28 d. priimtas Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2, 6, 16, 20, 21 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. **XIII-1335**.
- Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo (2002-03-05 Nr. IX-751) pakeitimų projektai (44 skaidrė).

- Informacija apie GPMĮ pakeitimus nuo 2019-01-01 patalpinta VMI interneto svetainėje:
www.vmi.lt → Gyventojams → Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pakeitimai nuo 2019 m.
- Informacija apie PVMĮ pakeitimų nuo 2019-01-01 projektus patalpinta adresu:
<https://eseimas.lrs.lt/portal/documentSearch/lt>

Ačiū už dėmesį

